

A csönd hite

2010 július 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

„Harangjait altatja némán / S az Istenének, kinek háza,
Nem üzen, / Áll, remeg és bámul...”
Ady Endre

Ha Csomorkányt akarjuk megkeresni, akkor Hódmezővásárhelyre kell elindulnunk a porcelángyár felé s onnan tovább Kardoskút irányába: itt egy tábla jelzi, merre kell letérnünk, és haladnunk egyenesen 4,5 kilométert egy földúton. Ez így egyszer nekünk tőnik, talán az is, ennek ellenére nekünk sikerült többször is eltévednünk. Minden keresztútnál megálltunk, és hitetlenkedve néztünk körül: hol van itt egy kis domb, egy akácos rész, hol az a rejtőzködő rom? Ahogy a kép is mutatja, végül mégiscsak megtaláltuk. A terület az összes meglévő határnévvel és a sok eltűnt falunévvel együtt jelzi, eleven élet lehetett itt a középkorban. Ilyen nevű települések álltak itt hajdanán: Sámson, Hegyes, Kutas, Kamarás, Kopács, Mikeháza, Dombegyház, Kerekegyház, Kinged, Marján, Varjas, Hollós, Csókás, Fecskés, Komlós, Szőlős – mind megannyi beszélő, árulkodó név. Ezek között helyezkedett el Csomorkány is.

Csánki monográfiájából tudjuk, hogy a település neve személynévből keletkezett: Chumur, Chumurtán, Csomorkány. „A román és gótikus stílusú téglatemplom a XIII–XIV. században épült, félköríves apszissal, nyugatra támpilléres bívítéssel. Az Árpád-kori Csomorkány a XIV. században mezővárossá fejlődött, majd a Hunyadiak birtokaként élte virágkorát. Végleg 1596-ban pusztult el, s romjaiból sohasem éledt újjá. (A nagyszerű hatást keltő romokat 1830 körül erősítették meg.)”

Magányosan áll ez a rom, feledvén és feledtetvén, hogy élet volt itt hajdanán. Mert elmondható, hogy itt is, mint a többi településen, mindenki tette a dolgát: szántott, vetett, kaszált vagy kardot kovácsolt. De most visszhangtalan csend honol mindenütt, semmit nem árul el a múlt eleven életéből. Juhász Ferenc egyik vallomása jut eszembe, amelyet közel harminc éve írt a középkori Magyarországról szóló emlékek kapcsán az Új Írásban: „Mert mi maradt e Kő-Hitből, tiszta és káprázatosan tömör, okosan fönséges Akkori Lét-Bizonyosságból, a Hajnalcsillagként világító Magyar Középkorból, Középkori Alakulás-Magyarországból... Az Egymásra-épült Időből? A kőbe faragott Hitből, Bizonyosságból és Reményből? A népi, a román stílusú, a gótikus csipkézetű Kő-Fönnmaradásból, Kő-Dacból, a Szent Kő-Kötésből? Csak tört, összezúzódt, összezúzott, szétkalapált, fölégetett, berombolt és lerombolt, beomlott és önmaga kőcsöndjébe, füves, penészes és mohás kő-dermedtsége szálkái, gödrei és üregei közé hullt kő, kő, kő, puszt, puszt kő s valami Maradék Áldott Megmaradottsága! Bizonyosága Hatalmas Teremtő Erőnknek, Hitünknek és Tudásunknak, hogy nem voltunk és nem lehettünk kevesebbek, mint Európa nálunk szerencsésebb népei, nemzetei, hazái, országai, történelmei!”

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló